

Jaarverslag 2016 Groninger Vereniging voor Weer- en Sterrenkunde

In dit verslag wordt het verenigingsjaar 2016 beschreven van de Groninger Vereniging voor Weer- en Sterrenkunde (GVWS). Achtereenvolgens komen in dit jaarverslag aan bod:

Ledental en bestuur GVWS	pag.	1
Vergroting herkenbaarheid: flyers		1
Activiteiten		1
Lezingen- en symposiumcommissie		2
Cursus sterrenkunde		2
Lezingen GVWS in 2016		3
Onderzoek naar de eigen ruimte		3

Ledental GVWS

De GVWS heeft er in 2016 vier nieuwe leden bij gekregen:

	1 jan	31 dec
Afdelingsleden	43	47
Ereleden	1	1
	<hr/>	<hr/>
	44	48

Bestuur: geen mutaties

Het bestuur van de GVWS was in 2016 voltallig en bestond uit de volgende vijf leden: Aries van Calcar (voorzitter), Gauke Kuipers (penningmeester en vice-voorzitter), Reina de Lange (secretaris), Rob Minkels (algemeen lid) en Klaas Bus (algemeen lid).

Vertegenwoordiging bestuur elders

ALV Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Weer- en Sterrenkunde, 7 mei 2016

Aanwezig vanuit het GVWS-bestuur bij de jaarlijkse ALV van de KNVWS waren voorzitter Aries van Calcar en secretaris Reina de Lange. Deze vergadering is gehouden bij het KNMI in De Bilt. Ook aanwezig was GVWS-lid Jan de Boer, die secretaris is van de KNVWS.

Vergroting herkenbaarheid GVWS: flyers

In 2016 zijn er 1.000 flyers gemaakt op A6-formaat die uitgedeeld kunnen worden bij publieks-evenementen en andere gelegenheden.

Activiteiten

Lezingen, landelijke sterrenkijkdagen, Nacht van de Nacht en geen symposium

De activiteiten van de GVWS bestonden in 2016 door weersomstandigheden uit zeven lezingen in plaats van de gebruikelijke acht.

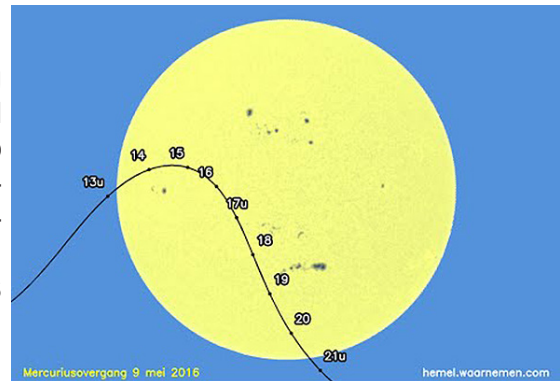
In tegenstelling tot voorgaande jaren is er in het najaar geen symposium georganiseerd. Die staat in de planning voor maart 2017, de maand waarin de GVWS 75 jaar bestaat. De voorbereidingen voor het symposium zijn overigens al wel in 2016 gestart.

Daarnaast hebben leden van de GVWS medewerking verleend aan activiteiten in het kader van de jaarlijkse Sterrenkijkdagen in het weekend van 11-13 maart en de Nacht van de Nacht op 29 oktober. Dit door hetzij een bijdrage te leveren aan de openstelling van de Blaauw Sterrenwacht in Groningen, hetzij door eigen activiteiten zoals bij de Sterrenwacht Ulrum van

GVWS voor-zitter Aries van Calcar. Hierbij zijn enige honderden bezoekers geteld. Ook zijn leden actief geweest op de dag van de Mercuriusovergang.

Mercuriusovergang 9 mei 2016

In Noord-Nederland was de Mercuriusovergang zeer goed te zien want het weer werkte optimaal mee. Bij het Kapteyn Astronomisch Instituut op Zernike Campus te Groningen was een opstelling met meerdere telescopen waardoor iedereen die dit wilde het fenomeen kon bekijken. Aan dit evenement hebben ook leden van de GVWS meegewerkt.

Infoversum

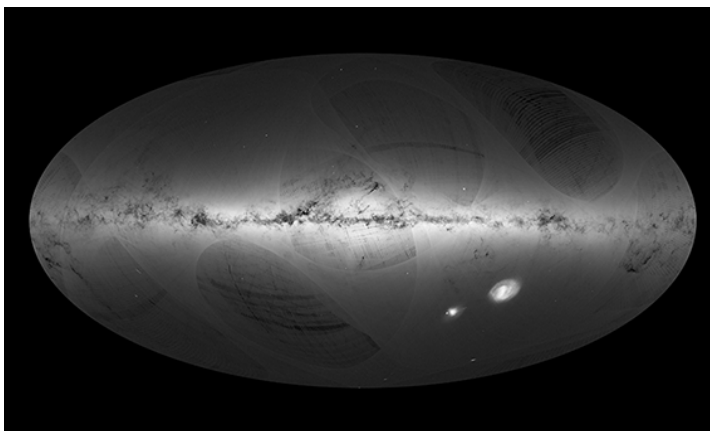
In het jaarverslag over 2015 werd genoemd dat het Infoversum, dat in juni 2014 van start was gegaan, al eind 2015 failliet was. Dit heeft ertoe geleid dat het pand niet alleen een andere eigenaar maar ook een andere invulling en een andere naam (DOT) heeft gekregen. Was het Infoversum sterk op sterrenkunde gericht - het initiatief voor het bouwen van het Infoversum kwam ook vanuit Kapteyn Astronomisch instituut van de Rijksuniversiteit Groningen - DOT is een horecagelegenheid en de oorspronkelijke projectiemogelijkheden (3D en koepel-projectie) zijn ontmanteld. Deze wijzigingen hebben er ook toe geleid dat er bij DOT geen publieks-evenementen meer plaatsvinden op astronomisch gebied, maar dat die weer bij Kapteyn op Zernike zijn zoals bij de eerdergenoemde Mercuriusovergang.

Met het uit beeld verdwijnen van het Infoversum is ook het aantal publieksevenementen sterk gedaald waaraan de GVWS haar medewerking verleende. Want mede om het Infoversum te promoten werd daar juist vaak iets georganiseerd waarbij telescopen opgesteld werden.

Lezingen- en symposiumcommissie

De lezingen- en symposiumcommissie is eind 2013 geformeerd ter ondersteuning van de organisatie van het lezingenprogramma. Deze commissie bestaat uit vier leden, te weten Jan de Boer, Aries van Calcar, Reina de Lange en Paul Wesselius.

De commissie heeft het lezingenprogramma 2016 georganiseerd. Daarbij is uitgegaan van zowel onderwerpen die interessant en/of actueel zijn als van suggesties voor onderwerpen die door leden worden aangedragen.

In tegenstelling tot eerdere jaren is er voor gekozen om niet in het najaar van 2016 een symposium te organiseren, maar in het voorjaar van 2017. Dat wordt dan gecombineerd met het 75-jarig jubileum van de GVWS. De GVWS is nl. op 14 maart 1942 opgericht.

In 2016 zijn de voorbereidingen gestart voor het symposium, te houden op zaterdag 25 maart 2017. Het thema is 'onze Melkweg'.

Cursus sterrenkunde

GVWS-leden Jan de Boer en Paul Wesselius hebben ook in 2016 cursussen sterrenkunde gegeven in Groningen via de HOVO en in Winsum bij het Jacobijenhuis.

Lezingen GVWS in 2016

<u>Datum</u>	<u>Spreker</u>	<u>Onderwerp</u>	<u>Opkomst</u>
22 januari	afgelast	wegens weersverwachting; verzet naar 23 september	-
19 februari (ALV)	Ronald Hesper	De werking van een radiotelescoop	24
18 maart	Marco Spaans	Aard en oorsprong van zwarte gaten	43
15 april	Michael Wilkinson	De zon: waarnemen en fotografie	21
23 september	Jacob Kuiper	Tornado's	29
21 oktober	Eric Bergshoeff	Waar komen zwaartekrachtsgolven vandaan?	33
18 november	Ed van den Heuvel	Leven na de dood van sterren	31
16 december	Erwin de Blok	Donkere materie in melkwegstelsels	31

Het komt niet vaak voor, maar wegens weersomstandigheden moest een lezing worden afgelast. Op 22 januari zou Jacob Kuiper, werkzaam bij het KNMI, komen vertellen over tornado's als bijzonder weerfenomeen. Maar het weer zelf had voor die avond een ander onderwerp in gedachten: ijzel. Gezien de ervaringen die al eerder die maand met ijzel waren opgedaan (er kon letterlijk op straat geschaatst worden), leek het verstandig om de bijeenkomst af te gelasten. Bovendien vond de spreker het zelf als KNMI-man ook niet verantwoord om mensen die avond op pad te laten gaan. De lezing over tornado's is door Jacob Kuiper alsnog in 2016 gehouden en wel op 23 september.

Gemiddeld waren er bij de lezingen 30 personen aanwezig, van wie 25 lid en 5 niet-lid. Wanneer je dit vergelijkt met de aanwezigen in 2015, betekent dit een toename van vijf aanwezigen per lezing. Uitgesplitst naar leden en niet-leden: een toename van 2 leden en 3 niet-leden. Maar hierbij moet worden opgemerkt dat de lezing van Marco Spaans uitzonderlijk veel niet-leden trok, te weten 16. En hiermee is ook het hoge gemiddelde te verklaren.

Van de leden waren er 9 die iedere bijeenkomst aanwezig waren.

Overigens zijn de bovenstaande getallen onder voorbehoud dat iedereen ook daadwerkelijk de presentielijst getekend heeft. Want dat is de bron waarop het overzicht gebaseerd is.

Alle lezingen vonden plaats in 't Vinkhuys te Groningen, Diamantlaan 94. Maar gezien de hoger wordende opkomst is de gebruikelijke zaal aan de krappe kant geworden. Reden om te gaan uitzien naar een andere ruimte.

Onderzoek naar de eigen ruimte

Het ledental van de GVWS groeit en daarmee ook het aantal aanwezigen tijdens de bijeenkomsten. Reden om onder de leden te peilen wat hun wensen zijn als we moeten omzien naar een grotere zaal. Uit de enquête kwam naar voren dat een grotere zaal in de huidige locatie het meest gewenst is. En mocht het nodig zijn dat we op termijn toch naar een andere locatie moeten, dan zijn daarvoor ook goede suggesties binnengekomen.

Afbeeldingen

Pagina's 2: hemel.waarnemen.com (Mercuriusovergang) en ESA (Melkweg door GAIA)

Pagina 3: Trouw.nl